

ΟΚΑΝΑ: Απολογισμός της διαιτίας 2015-2016

Την τελευταία διαιτία υπήρξαν πολλές θετικές εξελίξεις στην πορεία του ΟΚΑΝΑ, οι οποίες σε μεγάλο βαθμό οφείλονται στην στήριξη του έργου του από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Υγείας.

Έτσι στο διάστημα αυτό έγινε:

- Αύξηση του προϋπολογισμού από 20 εκατομμύρια ευρώ τα προηγούμενα χρόνια (ο οποίος μετά βίας κάλυπτε τις ανάγκες μισθοδοσίας) σε 26 εκατομμύρια (πραγματικές ανάγκες χρηματοδότησης του Οργανισμού) και επιπλέον 1 εκατομμύριο για το 2016 από το κονδύλι των εγκληματικών ενεργειών.
- Επιπλέον οικονομική ενίσχυση για την πληρωμή όλων των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Οργανισμού (πάνω από 10 εκατομμύρια ευρώ), που είχαν συσσωρευτεί λόγω της υποχρηματοδότησης.
- Με την επιπλέον χρηματοδότηση έγινε δυνατή η διενέργεια ανοιχτών διεθνών διαγωνισμών για την προμήθεια φαρμάκων και αντιδραστηρίων, για πρώτη φορά μετά από αρκετά χρόνια και με την τήρηση των διαδικασιών του Δημοσίου, από τους οποίους εξοικονομήθηκαν πάνω από δύο εκατομμύρια ευρώ σε σχέση με τις αντίστοιχες δαπάνες των προηγούμενων ετών.

Με την ανάληψη των καθηκόντων του πριν από δύο χρόνια, το ΔΣ του ΟΚΑΝΑ έθεσε τους βασικούς στόχους της ανάπτυξης του Οργανισμού. Αναλυτικά, οι στόχοι αυτοί ήταν:

Μετεξέλιξη του ΟΚΑΝΑ σε έναν σύγχρονο Οργανισμό, που θα λειτουργεί με διαφάνεια, ισονομία και αξιοκρατία, με θεσμικά καθιερωμένες διαδικασίες αυτοελέγχου της Διοίκησης και λογοδοσίας στα Κυβερνητικά όργανα, τις Επιτροπές της Βουλής και τους θεσμούς ελέγχου της διοικητικής δράσης. Τα προηγούμενα χρόνια ο Οργανισμός είχε βρεθεί στο στόχαστρο δημοσιογραφικών και δικαστικών ερευνών για κακοδιαχείριση και σπατάλη, κάτι που μείωσε σημαντικά την αξιοπιστία του και την εικόνα του. Στα δύο τελευταία χρόνια η εικόνα αυτή άλλαξε με τις παρακάτω ενέργειες:

- Τήρηση όλων των διατάξεων και των κανόνων για χρηστή διαχείριση του δημοσίου χρήματος.
- Προκήρυξη ανοιχτών διαγωνισμών (μετά από πολλά χρόνια) για υπηρεσίες, υλικά και φάρμακα.
- Ανταπόκριση στους ελέγχους και τις συστάσεις του ΣΕΥΥΠ και του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.
- Έναρξη διαδικασιών προκήρυξης όλων των θέσεων ευθύνης του Οργανισμού.
- Απογραφή όλων των παγίων του Οργανισμού (για πρώτη φορά).
- Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «Πάπυρος» και ηλεκτρονικής υπογραφής για τη διακίνηση των εγγράφων του Οργανισμού.

Καθολική πρόσβαση του πληθυσμού των εξαρτημένων σε υπηρεσίες υγείας στη βάση του δικαιώματος στη θεραπεία. Αυτό έγινε δυνατόν χάρη:

- Στο άνοιγμα δύο Μονάδων Άμεσης Πρόσβασης στην Αθήνα με σκοπό την άμεση προσφορά βοήθειας σε εξαρτημένα άτομα και την απορρόφηση της λίστας αναμονής. Η λίστα αναμονής μειώθηκε από 2.600 άτομα που ήταν στις αρχές του 2015 στα 500 άτομα σήμερα τα οποία θα έχουν απορροφηθεί όλα σε θεραπευτικές μονάδες μέσα στον επόμενο μήνα.
- Στη δημιουργία τεσσάρων νέων Μονάδων Υποκατάστασης στην επαρχία (Σέρρες, Δράμα, Τρίκαλα, Πύργος). Οι νέες αυτές μονάδες δεν ιδρύθηκαν λόγω τοπικών πολιτικών πιέσεων αλλά στη βάση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης του Οργανισμού (Πύργος – ανάπτυξη Δυτικής Ελλάδας και αποσυμφόρηση Πάτρας, Τρίκαλα – ολοκλήρωση Θεσσαλίας και αποσυμφόρηση Λάρισας, Δράμα και Σέρρες - αποσυμφόρηση Θεσσαλονίκης).
- Εντατική συνεργασία με τις Μονάδες Ειδικών Λοιμώξεων (ΜΕΛ) των Νοσοκομείων για την αποτελεσματικότερη υποστήριξη των οροθετικών εξαρτημένων.

Σε αυτό το σημείο θέλουμε να τονίσουμε ότι αυτή τη στιγμή (στοιχεία Μαρτίου 2017) ο ΟΚΑΝΑ εξυπηρετεί συνολικά 8325 ασθενείς (6240 σε βουπρενορφίνη και 2085 σε μεθαδόνη) στις ΜΥ και 122 ασθενείς στα Προγράμματα Φυλακών. Η Ελλάδα σήμερα κατατάσσεται στις καλύτερες θέσεις στην Ευρώπη ως προς την κάλυψη των θεραπευτικών αναγκών των εξαρτημένων.

Ενίσχυση της δυνατότητας πλήρους απεξάρτησης που έγινε δυνατό με τις εξής ενέργειες:

- Άνοιγμα δύο νέων Μονάδων υψηλών απαιτήσεων στην Αθήνα και Πάτρα (ΜΕΨΥ – Μονάδες Εντατικής Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης) με εντατική ψυχοθεραπευτική παρέμβαση και με τελικό στόχο την απεξάρτηση και την κοινωνική επανένταξη
- Από το 2015, σε μια προσπάθεια ενίσχυσης των υπηρεσιών επανένταξης των ασθενών μας, λειτούργησε Σχολείο Δεύτερης ευκαιρίας στην Αθήνα και τη Θεσ/νίκη το οποίο παρακολούθησαν 35 περίπου μαθητές, που συνεχίζουν φέτος για δεύτερη χρονιά τη φοίτηση.

Ανάπτυξη και υποστήριξη του προσωπικού με την:

- Πρόσληψη 25 νέων μελών με σύμβαση αορίστου χρόνου, 20 με δελτίο παροχής υπηρεσιών και 40 από το πρόγραμμα απασχόλησης του Ο.Α.Ε.Δ. Οι προσλήψεις αυτές έγιναν για πρώτη φορά με αξιοκρατικές και διαφανείς διαδικασίες σύμφωνα με τα κριτήρια του ΑΣΕΠ.
- Έμφαση στην εκπαίδευση, την αξιοποίηση και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, προκειμένου οι δομές του ΟΚΑΝΑ να είναι σε θέση να ακολουθούν τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα. Οι εκπαιδευτικές δράσεις του ΟΚΑΝΑ εντάθηκαν και πολλαπλασιάστηκαν σε αυτήν τη διετία, με την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων και επιμορφώσεων που το 2016 κάλυψαν ανάγκες 750 περίπου ατόμων. Από αυτά τα άτομα τα 340 ήταν στελέχη του ΟΚΑΝΑ, ενώ τα υπόλοιπα ήταν στελέχη των Κέντρων Πρόληψης και άλλων φορέων σχετικών με τις εξαρτήσεις (ΚΕΘΕΑ, 18 ΑΝΩ, ΜΚΟ).

Βελτίωση και Αξιολόγηση του έργου του Οργανισμού με:

- Την απόφαση για διεξαγωγή διαγωνισμού για την ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος διαχείρισης ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 στις κεντρικές και περιφερειακές δομές του ΟΚΑΝΑ.
- Τη συνεργασία με εκπαιδευτικούς φορείς και ιδρύματα για τη διεύρυνση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων. Το 2016 υπογράφηκε προγραμματική συμφωνία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης και υλοποιείται ήδη διετές Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα για τις εξαρτήσεις του Τμήματος Ψυχολογίας (20 φοιτητές) με την ενεργή συμμετοχή του ΟΚΑΝΑ. Αντίστοιχη συμφωνία έχει υπογραφεί με το ΤΕΙ Αθήνας και προβλέπεται να υπογραφεί και με άλλα ΑΕΙ στο άμεσο μέλλον. Επιπλέον, πραγματοποιούνται εκπαιδευτικές δράσεις με την ΕΣΔΥ και την ΕΚΔΔΑ.
- Την ενσωμάτωση στις υπηρεσίες του Οργανισμού και την περαιτέρω ανάπτυξη των προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, όπως η υποκατάσταση στις φυλακές, η έγκαιρη παρέμβαση σε συλλήψεις εφήβων και νέων και τα προγράμματα στην κοινότητα και στο δρόμο. Από το 2015 λειτουργούν κανονικά, ενταγμένα στη Διεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων του Οργανισμού οι δύο Μονάδες στις φυλακές του Κορυδαλλού και του Αγίου Στεφάνου Πατρών. Τα προγράμματα έγκαιρης παρέμβασης και τα προγράμματα στην κοινότητα και το δρόμο έχουν συσταθεί επίσης ως υπηρεσίες του Οργανισμού και στελεχώθηκαν με τις τελευταίες προσλήψεις ώστε να λειτουργήσουν άμεσα από τον επόμενο μήνα.
- Την αναζήτηση ευκαιριών και πόρων μέσω συνεργασιών και προγραμμάτων. Το τελευταίο διάστημα υπογράφηκαν δύο προγραμματικές συμφωνίες με την Περιφέρεια Αττικής για την ενίσχυση της δουλειάς στο δρόμο (street-work) και την αξιοποίηση δύο μη λειτουργούντων κτηρίων του ΟΚΑΝΑ για υπηρεσίες άμεσης πρόσβασης και υποστήριξης χρηστών που δεν είναι ενταγμένοι σε θεραπευτικά προγράμματα. Οι υπηρεσίες του Οργανισμού επίσης επεξεργάστηκαν τον τελευταίο χρόνο ολοκληρωμένες προτάσεις για την αξιοποίηση των κονδυλίων των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ που ήδη έχουν αρχίσει να προκηρύσσονται από τις Περιφέρειες.

Ενίσχυση των πολιτικών Πρόληψης και η έναρξη διαλόγου με τα Κέντρα Πρόληψης και τους συνεργαζόμενους φορείς για τον επανασχεδιασμό και την επικαιροποίηση όλων των προγραμμάτων πρόληψης και κοινωνικής παρέμβασης. Προς αυτήν την κατεύθυνση οργανώθηκε τα δύο τελευταία χρόνια ένα μεγάλο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα στελέχη των Κέντρων Πρόληψης, μέσω του οποίου επιμορφώθηκε πάνω από το μισό του επιστημονικού τους προσωπικού. Επίσης, στο πλαίσιο του διαλόγου που έχει ξεκινήσει το Υπουργείο Υγείας για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου των Κ.Π., ο ΟΚΑΝΑ επεξεργάστηκε και κατέθεσε ολοκληρωμένες προτάσεις τόσο για τη θεσμοθέτηση ενός κοινού εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας τους όσο και για την οριστική επίλυση του θεσμικού τους πλαισίου.

Επιπλέον, έγιναν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για τη ίδρυση νέων Κέντρων Πρόληψης στις περιοχές που δεν υπάρχουν, με πρώτη προτεραιότητα την Περιφέρεια Πειραιά, που έχει περίπου μισό εκατομμύριο κατοίκους και κανένα Κέντρο Πρόληψης. Το Κ. Π. Πειραιά έχει ήδη συσταθεί, έχει υπογραφεί η προγραμματική του σύμβαση με τον ΟΚΑΝΑ και χρηματοδοτείται κανονικά από τις αρχές του 2017. Τον τελευταίο χρόνο έγιναν όλες οι ενέργειες και για την ίδρυση του Κ. Π. Ραφήνας - Μαραθώνα, το οποίο με τη λειτουργία του μέσα στο 2017 θα καλύψει έναν μεγάλο μέρος των αναγκών της Ανατολικής Αττικής.